N°. 238. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag 7 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De gewezen gouverneur van Limburg, de heer *Hennequin*, die ten gevolge van den jongsten willekeurigen maatregel door de belgische gezagvoerders genomen, zich onverwacht van zijnen post heeft beroofd gezien, heeft bij zijn afscheid in den rondgaanden brief aan de autoriteiten der provincie, zijne gevoeligheid deswege in vrij duidelijke bewoordingen te kennen gegeven. Reeds voor 38 jaren, toen hij als commissaris van het kanton Roldue zijne demissie had verlangd, had men daarin zwarigheid gemaakt, en thans werd hem dezelve, gouverneur zijnde der provincie Limburg, zonder voorafgaande kennisgeving toegezonden. Den post door hem nu laatstelijk bekleed, verliet hij zonder leedgevoel, daar hij dien in 1831, eerst na de weigering van een geacht ambtenaar dien hij denzelven vooraf aangeboden had, had op zich genomen, maar het smartte hem thans zoo ruw uit denzelven te worden gestoten, en de hem zoo aangename betrekkingen met zijne onderhoorigen zoo plotselijk afgebroken te zien. Gelijk reeds gemeld is heeft de heer *Hennequin* gemeend het ordelint van *Leopold*, ter vergoeliking van het hem aangedaan onregt hem aangeboden, van de hand te moeten wijzen en heeft hij evenzeer van zijn regt op pensioen afgezien. Volgens 't geen de belgische bladen voorts uit Hasselt melden, hadden de ambtenaren van het provinciaal gouvernement alhaar met veel deelneming afscheid genomen van hunnen voormaligen chef. — De nieuwe gouverneur van Limburg, de baron *Lambertz de Corswarem*, werd den 3den dezer te Hasselt gewacht. — De heer *Rogier* heeft zich sedert den 30sten dezer weder als gouverneur te Antwerpen geinstalleerd. Overigens behelzen de belgische bladen niets meldenswaardig. — Gisteren waren te Antwerpen genoteerd: Belg. 98¼; Nap. 88; Sp. perpet. 5 pCt. 41¼, 43¼, 43. 3 pCt., niet genoteerd; Nap. 67⅞.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den October.

Het tweede gedeelte der telegrafische depesche die gisteren, onder dagteekening van den 27sten ter beurze werd aangeplakt, luidt als volgt:

» Heden is het tweede artikel, in den zin van de minderheid der commissie gewijzigd, aangenomen, doch heeft men het derde artikel, waarbij de schuld in werkelijke en uitgestelde schuld wordt verdeeld, met 58 tegen 44 stemmen verworpen. Dit artikel en de volgende zijn op nieuw der commissie in handen gesteld, om aanstaanden Maandag een nader rapport uit te brengen."

De vernietiging van de leening *Guebhard*, terwijl slechts twee dagen vroeger de erkenning van alle schulden werd aangekondigd, heeft de speculanten alhier geduchte verliezen toegebragt. Indien men eenige der onafhankelijke dagbladen, en onder deze den *Constitutionnel*, geloven mogt, dan zoude deze in 't oog loopende tegenstrijdigheid niet anders zijn, dan een bepaald overleg om den prijs der eerstgenoemde fondsen voor eenen enkelen beurzdag te doen stijgen, daar het toch reeds in den morgen van den 26sten te Madrid algemeen bekend was, dat de heer *de Toreno* met de oppositie was overeengekomen, dat deze het ministerieel ontwerp in zooverre zoude goedkeuren, dat de zoogenaamde perpetuelen, te gelijk met de cortesbons zouden worden erkend, dat men daarentegen de leening *Guebhard* geheel zoude verwerpen. Men meent alzoo dat het een opzettelijk verzuim is, wanneer de telegraaf hiervan niets heeft overgebragt, en zulks te eerder omdat volgens bijzondere berigten het eerst aangenomen artikel, waarbij de erkenning onbepaald werd uitgesproken, eindigde met de woorden. »*Behoudens de hierna volgende uitzonderingen.*"

Het *Journal de Paris* tracht het bestuur en deszelfs agenten andermaal van kwade trouw vrij te pleiten, door eene, zoo het heet, naauwkeurige opgave van den tijd, waarop de verschillende depêches werden ontvangen.

Van de Spaansche grenzen schrijft men onder dagteekening van den 28sten, dat Elisonde twee dagen te voren door 2500 man insurgenten werd aangetast, en dat deze, de aanval misluKt zijnde, thans de stad door loopgraven trachten te naderen.

Zumala Carregui bevond zich den 25sten met 4 bataillons in de omstreken van Estella.

— De generaal *Mina* heeft, zoo men te Bayonne meende, het opperbevel hem in Navarre opgedragen, aangenomen, doch terwijl het gouvernement teekenen gegeven, dat de toestand zijner gezondheid het hem onmogelijk maakte zich dadelijk aan het hoofd der troepen te plaatsen.

De Turksche gezant aan het hof van Londen, *Namik-bassa*, is aan Fontainebleau terug gekeerd en vertrekt morgen naar zijne bestemming.

— Het kamp van Compiegne wordt naar men vernoemt, den 10den dezer opgebroken. De hertog *van Orleans* woont dagelijks de exercitiën bij.

Heden (2 *October*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105.30; 5 pCt. 77.50; Nap. 93.50; Sp. Kon. L. 22, perpet. 5 pCt. 41⅞; 3 pCt. 27⅝; Cortes 44⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den October.

Uit bij ons ingekomene berigten deelen wij het volgende mede:

Op vrijdag den 3den dezer, had te Klundert eene kinderplegtigheid plaats, welke, hoe eenvoudig ook, eenen zeer aangenamen indruk in die Gemeente heeft achtergelaten. Door de loffelijke bezorgdheid van het Plaatselijk Bestuur voor de belangen van het opkomende geslacht, was uit de middelen der Gemeente eene aanzienlijke som gelds toegewezen tot het bouwen van een nieuw schoollokaal. Door een gunstig besluit van Z. M. den Koning, was eene toelage uit 's Rijks kas daarbij gevoegd, en eene dergelijke toelage, door de welwillendheid van het Gewestelijk Bestuur uit de Provinciale inkomsten. Hieruit was een sierlijk, ruim en welingerigt schoollokaal verrezen, waarvan de bouw zoo ver gevorderd was, dat de schooljeugd daarin kon ontvangen worden, en de dag, waarop dit zou plaats hebben, was bepaald op den 5den dezer. De talrijke schoolkinderen, allen zindelijk gekleed, begaven zich eerst in optogt uit het oude gebouw naar het nieuwe, alwaar zich insgelijks eene talrijke schare van ingezetenen der Plaats verzamelde, waartoe de ruime schoolzaal eene vrijzame gelegenheid aanbood. Derwaarts begaven zich vervolgens ook de Heeren Burgemeester en overige Leden van het Plaatselijk Bestuur, de Schoolopziener van het District, en de Predikant der Hervormde Gemeente, zijnde de Heer H. C. Pastoor door ongesteldheid verhinderd geworden, zich daarbij te voegen, welke Heeren door het gezang van een koor van schoolkinderen ontvangen werden. De Schoolopziener, de Hooggeleerde *J. Borsius*, deed het eerst eene aanspraak, waarin ZHoogGel. herinnerde aan den gewigtigen invloed van doelmatige schoolgebouwen op het onderwijs en de ontwikkeling der jeugd, daaruit aanleiding nam om opmerkzaam te maken op den zegen van te leven in een land van beschaving, onder verlichte en milde Regeringen, en eindigde met eene bedede, welke eenen diepen indruk op de toehoorders scheen te maken. Daarop nam de Hoofd-onderwijzer *M. Dekkers* het woord, en betuigde, met zigtbare aandoening, zijne erkentlijkheid voor het voorregt, hem te beurt gevallen, van gedurende 30 jaren in de volmaaktste eenstemmigheid met de ingezetenen, en onder hunne medewerking en die des Bestuurs, in het onderwijs der jeugd dezer Gemeente te hebben mogen werkzaam zijn, daaruit aanleiding nemende om kort maar gepast aan te wijzen, hoe ook ten aanzien van het onderwijs de spreuk geldt onzer vaderen: *Eendragt maakt magt*. Twee kinderen betuigden vervolgens, eene namens de meisjes, en een uit naam van de jongens, de dankerkentenis der schooljeugd voor het geschenk dezer nieuwe school. Nadat de Heer Burgemeester *Kortewee* eindelijk in gepaste bewoordingen, met gelukwensching en dankzegging, het onderwijs in deze Gemeente aan de belangstelling van allen had aanbevolen, verzocht ten slotte nog de Heer Predikant *Beaujon* het woord, en deed eene zeer hartelijke toespraak, waarin ZWelEerw. hulde deed aan allen, door wier bemoeijing dit nieuwe schoolgesticht was tot stand gekomen, in 't bijzonder aan den onvermoeiden ijver en het werkzaam toezigt van den Heer Burgemeester, en tevens zegt dank wedervoer aan den verdienstelijken Onderwijzer, die gedurende eene lange reeks van jaren de Gemeente van Klundert grootelijks aan zich verpligt had. Dit alles werd, gelijk het aangevangen was, zoo ook afgewisseld en besloten met toepasselijke gezangen, waaronder vooral een driestemmig gezang ten blijke strekte, dat ook dit gedeelte van het Lager Onderwijs hier met vrucht beoefend wordt. Ieder verwijderde zich wel te vreden en met het gevoel, dat hetgeen een eenvoudig kinderfeest had geschenen, door al het gesprokene eene hoogere beteekenis had gekregen en eene plegtigheid was geworden, welke nog lang met genoegen zal herdacht worden.

— Zaturdag morgen is een detachement jagers uit 's Gravenhage naar het leger vertrokken.

— Naar men vernoemt is, tot veiliger bewaring van het zoogenaamde slijkgat van de Goedereede, hetzelve slijkgat betond geworden; en daarin zijn gelegen de navolgende tonnen, als:

Aan den noord-oostkant met twee zwarte tonnen, de buitenste op te merken: Ouddorp in het vierde boschje, de toren van Goedereede en het huisje van *Kees de Jong*, en het eerste hoogte binnen de Steenen Kaap in 41 palmen met laag water, de tweede zwarte ton op te merken: Ouddorp in het westeinde van het eerste boschje en den molen van Hellevoetsluis in het Goedereesche haven-hoofd, in 38 palmen, met laag water;

Aan de westzijde: eene rood, wit en zwart geverwde bakenton, aan den noord-oostkant van de bol of kompel, op te merken; Onddorp, even aan den binnenkant van het hooge land, en den Goedereeschen toren, in het steenen baken op de diepte van 40 palmen met laagwater. Liggende deze rood, wit en zwarte ton en de buitenste zwarte ton, van elkander in de rigting van noord ten oosten en zuid ten westen per kompas. De in het Westgat gelegen hebbende zwarte ton n°. 4 is verwisseld tegen eene roode ton, om te gelijk zoo voor het West- als Slijkgat te dienen. Het Slijkgat binnen komende, houdt men de rood, wit en zwarte ton en de roode ton aan stuurboordzijde, en de twee zwarte tonnen aan den noord-oostkant van het vaarwater aan bakboords-zijde. Deze tonnen zijn zoodanig geplaatst, dat de punten der drempels kunnen vermeden worden.

— Zaturdag avond ruim negen ure is te Amsterdam in de suikerbakkerij van de heeren *C. Uhlenbroek & Zoon*, op de Binnen-Amstel brand ontstaan. Het vuur moet reeds omtrent één uur hebben gesmeuld, alvorens het tot uitbarsting kwam, weshalve men voor ernstige gevolgen beducht was. Van de in allerijl toegesnelde brandspuiten, waren echter drie genoegsaam, om de vlam te stuiten.

— De belgische oorlogeminister heeft zich genoodzaakt gezien, eene dagorder aan de hoofden van korpsen rond te zenden, waarbij de soldaten de verpligting opgelegd wordt, het militair verbeteren aan de gedecoreerden met het September-kruis te bewijzen, hetgeen door de soldaten tot heden geweigerd werd te doen.

— De brusselsche *Indépendant* berigt, dat de pruisische minister in België, de baron *von Arnhim*, de huur van het door hem bewoond hotel, tijdens zijn verblijf te Brussel, had opgezegd en zijne paarden en meubelen deed verkoopen, zoodat het nu wel zeker was, dat deze pruisische gezant te Brussel niet terug zou komen.

— De Londensche *Morning-Herald* deelt een zeer breedvoerig schrijven uit Pampeluna van den 11den September mede, waarin bewaerd wordt, dat de tegenwoordige uitbreiding van den opstand in Navarra grootendeels het gevolg is van de barbaarsche en onmenschkundige handelwijze van generaal *Rodil*. Deze bevelhebber, door zijne gemakkelijke overwinningen in Portugal opgeblazen geworden, had bij zijne aankomst in genoemd gewest, zich overal laten verluiden, dat hij binnen eene maand den opstand voor goed zou weten te dempen. Al spoedig had hij bemerkt, dat hij zijne taak te ligt had geacht, maar nu was hij in plaats van het voorbeeld van *Quesada* te volgen, die in den laatsten tijd van zijn beheer in Navarra zachte maatregelen had aangegrepen, tot de afzigtelijkste wreedheid overgegaan. De genoemde brief deelt daarvan verscheidene bewijzen mede, die het karakter van den generaal in een zeer zwart daglicht plaatsen. Hij heeft in zijne tijdruimte vrouwen alhier en andere regeringspersonen doen doodschieten, aan wie men niets anders verwijten kon, dan dat zij, met het pistool op de borst gedwongen, aan de gewapende Carlisten den weg gewezen of levensmiddelen verstrekt hadden; de aloude voorregten der Navarreezen heeft hij op eene stuitende wijze verbreekt; overal door het afbranden van woningen en het brandschatten der ingezetenen zijnen weg gekenmerkt; gevangen genomen personen, die zich door hunnen bevelhebber regter worden uitgesproken, doen ter dood brengen, enz. In den Ommelanden van Navarre, alhier te Tolosa heeft hij steden waardigen plaatsbekleder gebonden. „Het gevoel Navarra," leest men aan het slot van dezen brief, „waarin men vroeger nog vele aanhangers der Koningin of ten minste zichzelvezelfstandig houdende lieden vond, heeft zich, zonder dat een enkel dorp is uitgezonderd, voor don Carlos verklaard. De Kiphoeden stonden de vadelandsche Heeren van 1823, en de roomsche zwaren voor het altaar, dat zij voor hunnen Koning opregting of tijdens zullen. Pampeluna heeft van eene bevolking van 15,000 zielen, 2500 man naar de Carlisten afgezonden; terwijl men nagenoeg aande proclamation van *Rodil* en de bedreigingen der overheden, alaar slechts 200 nationale gardes heeft kunnen vereenigen. De gevangenissen, die onder *Quesada* betrekkelijk ledig waren, zijn thans zoo opgepropt vol, dat men een deel der gevangenen naar het in eenen kerker veranderde Kollegie heeft moeten zenden. Met meer dan twee honderd personen uit deze stad, die verdacht worden gehouden van zich reeds in 1823 tegen het grondwettig regeringsstelsel te hebben verklaard, zijn pasten gezonden, met bevel om zich naar de uiterste grenzen des koningrijks te begeven; onderonder zijn tachtigjarige grijsaards. Voeg bij dit alles, dat de Carlisten aan de landlieden verboden hebben, om levensmiddelen naar de stad te brengen. Ook heerscht er reeds gebrek aan vleesch, steenkolen, olie en rijst, en men betaalt daarvoor thans zoo veel, als twee maanden geleden."

— Laatstleden maandag is te Londen het *Royal Victoria Theatre* wederom geopend. Behalve de koninglijke vertoningen en allerlei dierenrijp, welke men binnen het gebouw aantreft, verdient de meeste opmerking een *geheel uit steengoed* bestaand gordijn, hetwelk regtstandig wordt opgehaald.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten October.

De gewone berigten uit Madrid, tot den avond van den 26sten, bevestigen hetgeen vroeger ten aanzien der discussie over de financiële wetten door den telegraaf werdt medegedeeld. In de zitting van den 25sten hebben de ministers hevig gestreden om het beginsel dat alle leeningen, zonder onderscheid, zouden erkend worden, door te drijven, hetgeen hun eindelijk, ingevolge der pogingen van de oppositie, is gelukt, hebbende zich bij de stemming 63 leden voor het ministeriael ontwerp en slechts 47 tegen verklaard. In de zitting van den volgenden dag heeft men getracht dit onderwerp terug te komen, door verschillende amendementen voor te stellen, waarvan sommige niet minder ten doel hadden, dan bij wijze van uitzondering op de gedachte bepaling, alle de leeningen sints 1823 aangegaan, van de erkenning uit te sluiten. Deze voorstellen zijn echter na eene korte beraadslaging verworpen, tot dat men eindelijk is gekomen tot een amendement van den heer *Moralez Diab*, die alleen de leening *Guebhard* wilde vernietigd hebben. Zoo *voor* als *tegen* hebben onderscheidene redenaars het woord gevoerd, doch is eindelijk dit voorstel met 62 tegen 57 stemmen aangenomen.

Vervolgens de discussie over het tweede artikel, waarbij bepaald werd, dat men onmiddellijk tot de liquidatie der erkende schulden zoude overgaan, gaapend zijnde, heeft de minister van finantien verklaard, dat hij ten gevolge der zoo even genomene decisie zich genoodzaakt zag het ministeriael ontwerp te wijzigen. In de veronderstelling dat alle leeningen zonder onderscheid zouden erkend worden, had het gouvernement voorgesteld, denzelfden bedrag in twee gelijke deelen te splitsen, waarvan het eene wekelijks rentegevende, het andere uitgestelde schuld zoude worden. Deze reductie werd berekend naar de middelen, die men meende dat der Spaansche schatkist zouden ten dienste staan, om hare verpligtingen te kwijten; thans nu men een gedeelte der schuld geheel had verworpen, was de verhouding tusschen gezegde middelen en het bedrag van het restant der schuld, gunstig veranderd, en meende het gouvernement dus zijn vroeger voorstel, ten aanzien der liquidatie, te moeten wijzigen. Men zou zich wellig met de minderheid der commissie kunnen vereenigen, indien deze van haar zijde ook iets toegaf. Nadat nog eenige leden op de noodzakelijkheid om zoodra mogelijk tot de vereffening over te gaan, hadden aangedrongen, is ten gevolge dezer verklaring het tweede artikel de commissie op nieuw in handen gesteld, om in de zitting van den 27sten een nader verslag uit te brengen.

— Het *Journal de Paris* deelt eene telegrafische depesche van Bajonne mede, volgens welke Elizondo op den 2osten door den generaal *Cordova* was ontzet. Don *Carlos* bevond zich te Lanz, *Quesilles*, door den generaal *Mansó* vervolgd, had wederom in Navarra eene schuilplaats gezocht. Voorts had men door tusschenkomst van den Engelschen consul te Bilbao vernomen dat de hevigheid der hoofdwonden, welke *Zumalacarregui* toegebragt had afgenomen.

Men schrijft voorts aan *Galignani* dat de generaal *Mina* zich niet in staat bevindt, om zich naar het hoofd van het Spaansche leger te plaatsen; aan wien zedert het vertrek van den generaal *Rodil* het opperbevel is toebetrouwd, weet men nog niet te zeggen.

— De houders der Spaansche schuldbrieven hebben zich heden op nieuw vereenigd, om eene nadere petitie den Koning aan te bieden.

— Heden (3 October) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105,60; 3 pCt. 77,60; Nap. tegoed. 96,50; Sp. kon. L. 25 ¾. Portug. 5 pCt. 47⅞; 5 pCt. 31¼; Cortes 49⅜.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den October.

De Berlijnsche *Staats-Courant* deelt thans het inzonderen der koping van Pruissen en Zijne Doorl. den hertog *van Saksen-Koburg-Gotha* gesloten staatsverdrag mede, krachtens welk aan Z. M. den koning van Pruissen het vorstendom Lichtenberg tegen eene jaarlijksche rente van 90,000 rijksth. wordt afgestaan.

— De regerende Hertog van Saksen-Altenburg is op den 29sten september op het jagtslot Hummelshayn, bij Kahla, in den ouderdom van 72 jaren overleden.

— Uit Weenen schrijft men dat HH. MM. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk op den 29sten september te Schönbrunn werden terug verwacht.

— De post uit Konstantinopel van den 19den heeft niets belangrijks medegebragt, dan dat de aanstaande ontruiming der Turksche vloot voorgang, en de pest nog steeds met dezelfde hevigheid woedde.

— Volgens bijzondere berigten uit Aleppo van den laatsten der maand july gedagteekend, had *Mehemed*-ali, den Druzen-vorst *Emir-Beschir* tot gouverneur van Palestina en van de geheele kust tot aan Latakia, benoemd, waartegen deze Vorst zich verbond een behoorlijk aantal troepen te leveren tot bezetting van Tripoli, Sidon, Seide, benevens nog een contingent van 15,000 man, door zijn *Ibrahim*-bassa tot bestrijding der insurgenten, zoude opgetrokken. Men hield deze overeenkomst voor eene daad van wel overlegde staatkunde, vooral op een oogenblik dat de Egyptische magt, indien genoemde Vorst zich tegen haar had verklaard, gewis zoude zijn te kort geschoten. Volgens deze berigten was voorts de opstand nog niet geheel onderdrukt, alhoewel teerschte er door geheel Syrien eene geweldige spanning. Dertig duizend werklieden die in de katoen-fabrieken arbeidden, werden door *Mehemed*-ali bij het leger gevoegd.

— Te Weenen stonden den 24sten September 5 pCt. Metall. 99 ¼; 4 pCt. 90¼; Bankactien 1261; — den 25sten 5 pCt. Metall. 99 ¼; 4 pCt. 90¾; Bankactien 1261½; en den 26sten 99 ¼, 90, 1260½.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den October.

Berigten uit Lissabon, van den 27sten September, bevestigen de tijding van den dood van dom *Pedro*. Hij is den 24sten dier maand in het paleis van Queluz overleden. Weinige uren voor zijnen dood deed dom *Pedro* zijne dochter bij zich ontbieden, en deed haar zijne plegtigste beloven, na zijn verscheiden een besluit te nemen, waarbij *alle* personen, zonder onderscheid, die zich wegens staatkundige en burgerlijke misdrijven in hechtenis bevonden, in vrijheid zouden worden gesteld. De Vorst besloot zijn leven, vol wedervaardigheden en teleurstellingen, met de grootste gelatenheid, zich gelukkig gevoelende over den keer, dien de zaken in zijn vaderland, en ten voordeele zijner dochter, genomen hebben. Hij gelastte nog, dat zijn stoffelijk overschot niet als dat van een gekroond hoofd, maar bloteljjk als dat van den opperbevelhebber des Portugeschen legers zou worden ter aarde besteld, en wel liefst te Oporto, de schouwplaats zijns roems, terwijl alzoo zijn hart moest worden toegevoerd. Men schijnt den doorluchtigen overledene intusschen meer eer, dan hij verlangd heeft, te willen bewijzen. Hij wordt door de bevolking zeer betreurd; alle achtenswaardige leden hebben, uit eigen beweging, hunne ontslagen ingediend.

Hiermede houdt dus Portugal op een nieuw ministerie samengesteld, aan welks hoofd de hertog *de Palmella* staat, zonder portefeuille en die als ministers bij zich heeft: den bisschop van Coimbra, voor de binnenlandsche zaken, voorzitter van de afgevaardigden; *Barreto Feyo*, voor justitie, *Carvalho*, voor finantien, den hertog *von Terceira*, voor oorlog, graaf *de Villa Real*, voor buitenlandsche zaken en *Vieira*, voor marine.

De meeste dezer staatslieden behooren tot de ultra-liberale partij. Bij de aankondiging van hunne in dienstreding in de kamer der Pairs heeft de graaf *de Taipa* zich een hevigen aanval tegen de nieuwe ministers veroorloofd, waarbij hij den heer *Carvalho* onder anderen voor eenen valschen munter uitkreet.

De hertog *van Palmella* heeft bij die gelegenheid de stelligste verzekeringen gegeven, nopens het stelsel van het nieuw bestuur, en gezegd, dat het geen ander zou zijn, dan de handhaving en uitbreiding van de grondwettige instellingen, en de vereeniging van *alle* Portugezen onder de vanen der Koningin.

Kort voor het afzenden dezer berigten waren te Lissabon weder eenige slachtpartijen tegen aanhangers van dom *Miguel* gepleegd. Twee monniken en twee officieren waren onder anderen als slagtoffers daarvan gevallen.

— Het handelhuis *Jan en T. Reykes en comp.* heeft dezer dagen alhier zijne betalingen geschorst. Een der deelhebbers, die denzelfden naam voert, en tevens gouverneur van de Engelsche bank is, heeft naar Calais de wijk genomen.

— Ter beurze van heden waren de prijzen als volgt: Spaanje 90¼ à ⅜; Nederl. 2½ pCt. 53 à 52; do 5 pCt. 97 à ⅝; Sp. 54 à ⅝; Portugal 30¾ à 31.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Industrie de la Hollande. Onder dezen titel komt in een der jongste fransche tijdschriften een overzigt voor van den Nederlandschen handel, de fabrijken enz., hetwelk wij, uithoofde van de belangrijkheid, die het voor onze lezers hebben kan, in zijn geheel laten volgen.

De Noord-Nederlandsche provincien bevinden zich niet meer in het bezit van den wereldhandel, zoo als eertijds; de oorzaak daarvan is toe te schrijven aan de mededinging van andere handeldrijvende volken, aan de gebeurtenissen die elkander hebben opgevolgd, en aan het verlies van verscheidene honderde millioenen, dat daardoor heeft plaats gehad. Ondertusschen is de nijverheid aldaar niet opgegeven noch versmaad. Verre van dat, houdt zich het meerendeel der takken van koophandel krachtdadig staande; vooral hebben, in deze noordelijke provincien, de kapitalen verschillende bestemmingen, zoo als het plaatsen van 1600 millioenen Nederlandsche guldens bij onderscheidene volkeren, van 80 millioen guldens in de Oost-Indien enz.

In Holland en Vriesland klimt het bedrag der *boter*, in een gewoon jaar, tot 26 millioen ponden, en de uitvoer van de Vriesche boter naar buitenslands beloopt omtrent 1,100,000 gulden. Wat de *kaas* aanbelangt, de hoeveelheid daarvan, in Holland gemaakt, kan op 30 millioen ponden 's jaars geschat worden. De *walvischvangst en haringvischerij* (kleine en groote visscherij,) behoort nog aan de Noord-Nederlandsche provincien; dan zij is niet meer dan de schaduw van het voorledene. De *jeneverstokerijen* zijn sedert eenige jaren zeer bloeijend, en van 200 brandstillen, die te Schiedam gevonden worden, zijn er 190 in volle werkzaamheid, terwijl men er nog nieuwe bouwt. Er zijn zeker geen 700 *brouwerijen* meer enkel in de beide steden Gouda en Amersfoort, maar deze tak is evenwel zeer toegenomen. De Amsterdamsche *boraxfabrijken* handhaaft zijne vermaardheid, en bijaldien de *kamferfabrijken* door die welke men in Frankrijk gevestigd heeft, onderkropen zijn, zoo is het desniettemin in de Noordelijke provincien, dat zich die Nederlandsche bevinden, aan welke inwoners eene graad van volmaaktheid heeft weten te geven; eene dergelijke voortreffelijkheid bestaat er bovendien in de *vaasbiezen*, en de Tentoonstelling te Haarlem geeft er een schitterend voorbeeld van.

De *loodwitfabrijken* van Amsterdam, Rotterdam en Schiedam, Dordrecht, Utrecht en Wormerveer enz. zijn nog vermaard, en in weerwil van de vorderingen, welke Frankrijk in dit aandeel der nijverheid gemaakt heeft, is men nog genoodzaakt, om het loodwit van dit land onder den naam van Hollandsch loodwit te verkoopen, door hetzelve te omkleeden met het papier, dat men uit dat land bekomt, en eindelijk, om, niettegenstaande dit alles, er eene aanzienlijke hoeveelheid van in te voeren. De Utrechtsche *lakmoes* is nog niet overtroffen. Men heeft vruchteloos getracht, om het *blaauwsel* der fabrijken van dit gedeelte van Nederland te doen vervangen. De Hollandsche *kruidmolens* maken nog 200,000 pond kruid 's weeks. De Hollandsche houdt zijne mededinging met die van Engeland staande. Het is uit Amsterdam, dat men naar alle werelddeelen dat vermaarde *vermillioen* verzendt, waarvan men zoo vele vruchtelooze proeven heeft genomen, terwijl het geheim van deszelfs vervaardiging nog niet bekend is. Door te zeggen, dat er te Amsterdam 62 suikerraffinaderijen bestaan, die jaarlijks meer dan 40 millioen ponden verwerken, en dat andere steden er nog in groot aantal bevatten, zal men niet geneigd zijn te oordeelen, dat deze tak van nijverheid verwaarloosd wordt. De fabrijken van *laken* en *wollen stoffen* herleven uit hunne asch; onderscheidene belangrijke artikelen in dit vak zijn wederom aan het licht gekomen, en vinden eenen zoo voordeeligen als verzekerden aftrek. De *spinnerijen*, *katoen-geweverijen* en *drukkerijen*, de *linnen-* en *damastfabrijken*, herkrijgen weder haren ouden luister.

Hier omtrent schrijft men den *zijde-handel* en de vervaardiging er van bij uitsluiting aan Frankrijk en Italie toe. Holland vraagt er zijn aandeel van. De Haarlemsche *bleekerijen* vermenigvuldigen zich van dag tot dag, en zijn nog nergens overtroffen. De *bloemhandel* behoudt bij voortduring een groot gewigt, en al worden de boschen van de Dwina niet meer voor Hollandsche rekening door Russische onderdanen ontgonnen, de *houthandel* met Rusland, Zweden en Noorwegen is altijd een der belangrijkste takken van zijnen handel. Zoude men behoeven te spreken van de *zoutketen*, *looijerijen*, *zeepziederijen*, *glasblazerijen*, *verwerijen* enz., van den *linnen-* en *graanhandel*? De *landbouw* en *veeteelt* zijn ook twee belangrijke takken van nijverheid. Zeeland levert de beste kwaliteiten van *tarw*, *rogge*, *gerst*; Vriesland en Groningen, *haver* in overvloed, en de *meekrap*, waarvan de uitvoer naar Engeland 2 millioen guldens te boven gaat, en de *tabak*, waarvan de teelt laatstelijk, te Nijkerk en Amersfoort, 2 millioen ponden opgeleverd heeft.

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag 5 October zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Binnenlandsche Werkl. Schuld 2½ pCt. 52⅛, ⅞, ⅝, 7⅛; Kansbilletten *f* 23½, ⅝; Buitenlandsche: Spanje Perpet. 5 pCt. 77, ½, ⅜, 8, ½, ⅝, ¼; 3 pCt. 30¼, ⅜, ½, 31, 31⅛; Cortes 46⅛, 7, ⅛, 6⅞, 7; dito coupons 25⅝, 26¼, ⅛, ½, 7⅛, 8, 8⅛, 8, 7⅛; Uitgestelde 13¾.

*** Men vraagt in eene Stad der Provincie Noordbrabant een CHIRURGIJN en ACCOUCHEUR, als PROVISOR en een geëxamineerd APOTHEKAR. — Adres, liefst in persoon, of met *franko*-brieven, onder letter S., bij de Uitgevers dezes.

De bediening van VROEDVROUW in de Gemeente Klundert, Provincie Noord-Brabant, hebbende eene bevolking van ruim 2400 zielen, en waaraan verbonden is eene jaarwedde van *f* 150 00, door het verleenen van pensioen, staande vakant te worden, kan worden degenen, die tot gedachte bediening genegenheid hebben, uitgenoodigd, zich, in persoon of met vrachtvrije brieven en overlegging van de vereischte bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag, voor of uiterlijk op den 1sten November eerstkomende, aan te melden bij den Heere Burgemeester dezer Gemeente.

Klundert, den 29sten September, 1834.

Het Plaatselijk Bestuur van Klundert,
D. KORTEWEG V.,
Ter ordonnantie van hetzelve,
LAURENEK, Secret.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE VAN LEVENSMIDDELEN, BRAND- EN LICHTSTOFFEN,

TEN DIENSTE VAN DE GARNIZOENS-ZIEKENZAAL TE BREDA.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog en onder dezelfs nadere goedkeuring, zal, op den 15 dezer loopende maand, des ten minstinschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie van:

a. Vleesch.
b. Wit Brood.
c. Goft en Vet. } bij het Nederlandsch pond.
d. Zout, Boter, Kaarsen, Groene Zeep,
e. Bier-Azijn en Patent-Olie.
e. Roode Bordeaux Wijn.
f. Gerste Bier. } bij de Nederlandsche kan.
g. Steenkolen bij de 1000 Nederlandsche ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van Te maanden, in te gaan met den 1 Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de Leverantie een aanvang zal nemen, met den 1 November van het loopende jaar, en eindigen zal, die der Aardappelen met den 15 July en die der Wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars;

zullende voor de Leverantie dezer beide artikelen moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld, het gewigt dezer maat van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, ter lezing en de meesters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen, in het Bureau van den ondergeteekenden.

2°. Dat voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter hiervoren zijn aangewezen, bij elkander in een afzonderlijk billet, zal moeten worden ingeschreven, zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen.

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders die van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen nauwkeurig in *schellingen* en, in *guldens en cents* en *honderste gedeelten van cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de billetten, door de inschrijvers zelve, ondertekend moeten zijn.

5°. Dat de billetten behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld op het Bureau van de Ziekenzaal bezorgd, en gesloten moeten worden, en de daartoe bestemde gelegen bus, uiterlijk des middags voor *twaalf* ure van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6°. Dat alle billetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het beslot van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gebleven, en verworpen zullen worden.

7°. Dat van den Wijn en het Bier, door den inschrijver te gelijk met het billet van inschrijving, eene of meer, behoorlijk gemerkte proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn of Bier, welke de gegadigde aanneemt, tegen de, bij het inschrijvings-billet op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zal moeten gemerkt zijn, een afzonderlijk verzegeld billet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten vermeld staan.

8°. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid tot het behoorlijk volbrengen der Leveranties, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk dan eerst zal behooren te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de Leverantie is toegewezen, en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, na dat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar bij gebreke van dien, over de Leverantie nader zal worden beschikt.

Te Breda, den 7. October 1834.

De Militaire Intendant, belast met het Toezigt over Plaatselijke Militairen,

W. VAN WYCK.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE VAN LEVENSMIDDELEN, BRAND- EN LICHTSTOFFEN,

TEN DIENSTE VAN HEN MILITAIR, HOSPITAAL EN GEVANGENEN.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal op den 15 dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie, van:

a. Vleesch.
b. [illegible] } bij het Nederl. Pond.
c. Gort en Rijst.
d. Zout, Boter, Kaarsen, groene Zeep, Bier-Azijn en [illegible] }
e. Roode Wijn } bij de Nederl. Kan.
f. Bier }
g. Steenkolen bij de [illegible] Ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van twaalf maanden, in te gaan met 1 January aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de leverantie een aanvang zal nemen met den 1 November van het loopend jaar, en eindigen zal, die der aardappelen met den 15 July en die der wortelen met dezelfde maand des volgenden jaars; zullende voor de leverantie dezer beide artikelen, moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld het gewigt dezer maat van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, des morgens van 10 tot 1 uure ter lezing en de maaksters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen in het bureau van den ondergeteekende:

2°. Dat, voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter hiervoren zijn aangewezen, bij elkander in een afzonderlijk billet zal moeten worden ingeschreven, zullende op zoodanige inschrijving waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen;

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven;

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen nauwkeurig in *Schellingen* in *Guldens en Cents* en *honderste gedeelten van Cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de billetten, door de inschrijvers zelve, ondertekend moeten zijn;

5°. Dat de billetten behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van het hospitaal, bezorgd, en gesloten zullen moeten worden, in de daartoe bestemde gelegen bus, uiterlijk des middags voor twaalf uren, van den dag der aanbesteding, na welk tijdstip, geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen;

6°. Dat alle billetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het beslot van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gebleven, en verworpen zullen worden;

7°. Dat van den Wijn en het Bier, door den inschrijver te gelijk met het billet van inschrijving, eene of meer, behoorlijk gemerkte proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn en Bier welke de gegadigde aanneemt, tegen de, bij het inschrijvings-billet, op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zal moeten gemerkt worden, een afzonderlijk verzegeld billet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten gemeld staan;

8°. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid, tot het behoorlijk volbrengen der leveranties, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk dan eerst zal behooren te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de leverantie is toegewezen, en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, na dat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar bij gebreke van dien, over de leverantie nader zal worden beschikt.

Te Gennep, den 7 October 1834.

De Luitenant-Kolonel plaatselijke Kommandant, als fungerend Chef-Intendant, belast met het toezigt over plaatselijke Militairen,

C. L. G. TEN.

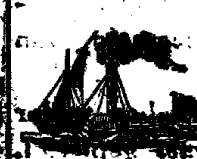

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

NIEUWE REGELING.

ROTTERDAM en BOULOGNE.

Van Rotterdam naar Londen.

Dingsdag 14 Oct., des morgens ten 9 uur.

Van Londen naar Rotterdam.

Zondag 12 Oct., des morgens ten 8 uur.

Dienst tusschen ROTTERDAM, NYMEGEN en KEULEN.

Van Rotterdam naar Nymegen.

Woensd.	8	Oct.,	des morgens ten	5	uur.
Donderd.	9	"	"	6	"
Vrijdag	10	"	"	6	"
Zaturdag	11	"	"	8	"
Zondag	12	"	"	9	"
Maandag	13	"	"	9	"
Dingsdag	14	"	"	9	"

Van Nymegen naar Keulen.

Woensd.	8	Oct.,	des morgens ten	6	ure.
Donderd.	9	"	"	6	"
Vrijdag	10	"	"	6	"
Zaturdag	11	"	"	6	"
Zondag	12	"	"	6	"
Maandag	13	"	"	6	"
Dingsdag	14	"	"	6	"

Van Keulen naar Nymegen.

Woensd.	8	Oct.,	des morgens ten	6	ure.
Donderd.	9	"	"	6	"
Vrijdag	10	"	"	6	"
Zaturdag	11	"	"	6	"
Zondag	12	"	"	6	"
Maandag	13	"	"	6	"
Dingsdag	14	"	"	6	"

Van Nymegen naar Rotterdam.

Woensd.	8	Oct.,	des morgens ten	5	ure.
Donderd.	9	"	"	5	"
Vrijdag	10	"	"	5	"
Zaturdag	11	"	"	5	"
Zondag	12	"	"	5	"
Maandag	13	"	"	5	"
Dingsdag	14	"	"	7	"

Dienst tusschen ROTTERDAM, ZIERIKZEE en GOES.

Van Rotterdam naar het Sas van Goes.

Donderd.	9	Oct.,	des morgens ten	7	ure.
Zaturdag	11	"	"	9	"
Dingsdag	14	"	"	5	"

Van het Sas naar Goes naar Rotterdam.

Woensd.	8	Oct.,	des morgens ten	10	ure.
Vrijdag	10	"	"	6	"
Zondag	12	"	"	6	"

Te Breda bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.